

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ТЕХНОЛОГІЙ У РОСЛИННИЦТВІ

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
протокол №1
від “01” вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Економічна оцінка технологій у рослинництві
Викладач	Шеленко Діана Іванівна, д.е.н., проф. кафедри теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон	+380990662326
E-mail викладача	diana.shelenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/вечірній
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	2/3
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна „Економічна оцінка технологій у рослинництві” спрямована на висококваліфіковану підготовку здобувачів вищої освіти докторів філософії зі спеціальності 201 Агронімія. У рамках цього курсу аспіранти вивчатимуть методи та інструменти економічної оцінки різних технологій вирощування рослин, зокрема, щодо вибору сортів, застосування добрив, обробітку ґрунту та заходів захисту врожаю. Крім того, курс охоплює питання оптимізації витрат та доходів в сільському господарстві, аналіз витрат на виробництво, прогнозування прибутковості та ризику, пов'язані з впровадженням різних технологічних інновацій. Через практичні завдання та кейси, аспіранти зможуть здобути практичні навички з ефективного ведення сільськогосподарського бізнесу та прийняття обґрунтованих рішень у галузі рослинництва.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу є вивчення аспірантами основних підходів до описання та обґрунтування економічної оцінки вирощування сільськогосподарських культур.

Завдання: опанування аспірантами теоретичних основ та набуття практичних навичок при оцінці економічної ефективності вирощування сільськогосподарських культур.

Об'єкт дисципліни – процеси впливу технологічних прийомів на підвищення економічної ефективності вирощування сільськогосподарських культур. Крім того в сферу вивчення дисципліни входить визначення методів та прийомів для зменшення енергозатрат на виробництво сільськогосподарської продукції.

Предмет дисципліни – сучасні методи економічної оцінки ефективності вирощування сільськогосподарських культур.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері агрономії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також

проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК3. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, гіпотези, стратегії виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук і суміжних галузей.

СК2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.

СК5. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти в агрономії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.

СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

Програмні результати навчання

ПРН1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення актуальних прикладних наукових досліджень.

ПРН2. Висувати і перевіряти гіпотези; обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання.

ПРН3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН4. Створювати інформаційні бази та володіти сучасним інструментарієм для пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації, зокрема, статистичними методами аналізу даних великого обсягу та/або складної структури.

ПРН5. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агрономії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН6. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проекти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

ПРН8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.

5. Організація навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість		
Лекції	20		
Семінарські заняття	10		
Самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Нормативна /вибіркова
3	201 Агрономія	2	Вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам.роб
Тема 1. Сучасні технології вирощування сільськогосподарських культур та їх класифікація	4		6
Тема 2. Ґрунтово-кліматичні ресурси сільськогосподарських підприємств	2		8
Тема 3. Матеріально-технічна база і науково-технічний прогрес у рослинництві	2		8
Тема 4. Собівартість та аналіз витрат рослинницької продукції	2	2	8
Тема 5. Інформаційні технології в рослинництві	2	2	8
Тема 6. Аналіз економічної ефективності вирощування, зберігання і продажу продукції рослинництва	4	2	8
Тема 7. Конкурентоздатність технологій у рослинництві	2	2	6
Тема 8. Основні шляхи підвищення ефективності технологій у рослинництві	2	2	8

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи (вересень – грудень): 1) присутність на лекційному та семінарському занятті – 1 бал; 2) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням презентацій; підготовка доповідей, есе, тощо – максимально - 5 балів (обов'язковою є одна оцінка із п'яти семінарських/практичних занять); 3) одна контрольна робота (письмова форма/дистанційна із використанням комп'ютерних технологій) – максимально 5 балів. 4) самостійна робота – здійснюється як в аудиторний так і поза аудиторний час із наперед визначених робочою програмою тем (максимально -25 балів). Мінімальна кількість балів допуску до заліку – 25 балів Максимальна кількість балів допуску до заліку – 50 балів Залік – 50 балів Підсумкова оцінка – максимум 100 балів (мінімум 50 балів)
Вимоги до письмових робіт	Обов'язковим є написання однієї контрольної роботи. Результат роботи оцінюється максимально - 5 балів. Контрольна робота –

	охоплює матеріал лекційних тем. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 80 хв. (в межах семінарського заняття) / або у дистанційній формі із використанням тестових технологій (Структура тесту: Загальна кількість питань - 40; На одне поставлене питання є чотири варіанти відповідей, одна з яких правильна). Критерії оцінювання: Контрольна робота максимально оцінюється у 5 балів. При цьому, 5 балів виставляється, коли усі питання розкриті повністю, наведені конкретні приклади описаних понять та феноменів з ґрунтовним аналізом їх характерних особливостей. 4 бали – питання розкриті не в повній мірі, з мінімальною кількістю прикладів та характерних особливостей, проте аспірант дав відповіді на всі питання. 3 б. - аспірант не дав відповідь на два питання, проте дав часткові відповіді на решта питань 2 б. виставляється аспіранту, який не відповів на жодне питання контрольної роботи або не розкрив зміст жодного із питань.
Семінарські заняття	Робота на семінарських заняттях оцінюється за наступними критеріями: - присутність на занятті та підготовлений конспект згідно плану практичного заняття - 1 бал; - опрацювання проблемних питань та їх усне обговорення в дискусійній формі (доповнення, відповіді на запитання викладача, висловлювання своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань, тощо) - 3 бали; - виступ із доповіддю на питання, яке визначене планом практичного завдання - 4 бали (за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню); - якщо при виступі проявлена ґрунтовна підготовка, висловлюється власна точка зору щодо означеної проблеми, яка підкріплюється відповідною аргументацією, використовується попередньо розроблена презентація, подані правильні відповіді на уточнюючі запитання викладача та студентів - 5 балів. Таким чином участь в роботі практичних занять може забезпечити отримання до 5 балів за одне заняття. В межах 5 запланованих семінарських занять є обов'язковою 1 (одна) усна відповідь.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав аспірант. Аспірант допускається до підсумкового контролю (залік) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; форма здачі – комбінована.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Планується, що аспіранти упродовж семестру виконають дві контрольні роботи. Варіант контрольної роботи включає в себе завдання різних типів та рівнів складності.
Академічна доброчесність	Політика дисципліни "Економічна оцінка технологій у рослинництві" передбачає дотримання правил поведінки аспірантів і викладачів, передбачених Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №11, від 28 листопада 2021 року).
Відвідування занять	Аспіранти зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення аспірантів

	до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.
Неформальна освіта	Сертифікат про проходження курсу (Udemy, Prometheus, Coursera, DAAD), зміст якого частково або повністю відповідає змісту дисципліни дає можливість замінити або доповнити підсумковий тестовий контроль згідно з «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (наказ ректора №672 від 24.11.2022).

8.Рекомендована література

1. Гарькавий А. Д., Петриченко В. Ф., Спірін А. В. Конкурентноспроможність технологій і машин: Навчальний посібник. Вінниця: ВДАУ. «Тірас». 2006. 59 с.
2. Долинський В.П. Аналіз господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. К: Урожай, 2000. 258 с.
3. Економіка підприємств АПК: Навчальний посібник /За редакцією проф. Дусановського С.Л. Тернопіль: Горлиця, 2008. 257 с.
4. Мельник І. І., Тивоненко І. Г., Грише С. Г. та ін. Інженерний менеджмент. Навчальний посібник. Вінниця : Нова Книга, 2007. 536 с.
5. Нелеп В. М. Планування на аграрному підприємстві. К.: КНЕУ, 2000.
6. Польовий А.М. Моделювання гідрометеорологічного режиму та продуктивності агроєкосистем. Вид-во «КНТ», 2007. 344 с.
7. Саліхова О. Б. Високотехнологічні виробництва : від методології оцінки до піднесення в Україні : монографія. НАН України, Ін-т економ. та прогнозув. К, 2012. 624 с.
8. Сільське господарство Тернопільської області: Статистичний збірник. Тернопіль: Тернопільське управління статистики, 2013. 214 с.
9. Царенко О.М. «Економічний аналіз діяльності підприємств агропромислового комплексу К., Вища школа. 1998 р. 201 с.
10. Яців І.Б. Конкурентноспроможність сільськогосподарських підприємств: монографія. Львів: Український бестселер, 2013.427с.

Статті у наукометричних журналах

1. Shelenko D., Balaniuk I., Sas, L., Malik M., Matkovskiy P., Levandivskiy O., & Humeniuk M. (2021). Forecasting of net profit and and the area of land of private enterprises. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. Vol. 43. No. 4: 500-516. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2021.45> eISSN 2345-0355. Retrieved from <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2597>

2. Shelenko D., Balaniuk I., Shpykuliak O., Sas L., Humeniuk M., Matkovskiy P. (2022). Simulation of change in performance indicators (net profit, land area, number of employees) of agricultural cooperatives of Ukraine. Journal "Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development", Vol. 22(1), 2022, p. 569-578. <http://managementjournal.usamv.ro/index.php/scientific-papers/current>

Інформаційні ресурси

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1531-2002-%D0%BF#Text>

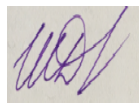
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213-95-%D0%BF#Text>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> <https://map.land.gov.ua/> <https://e.land.g>

Викладач

Діана ШЕЛЕНКО